

et Par korte Bemærkninger at berøre Spørgsmaalet om statsunderstøttede Forfattere. Det var ikke min Mening ved den Lejlighed at rejse en Debat om det principielle Spørgsmaal. Mit Udgangspunkt var det, som det forekommer mig, ganske selvfølgelig, at i en Nedskæringssamling kunde det ikke findes velbegrundet at indføre 6 nye Forfatternavne paa Finansloven, vel at mærke naar dette da ikke kunde støttes af ganske ekstraordinære, vægtige Grunde. Jeg ønskede under ingen Omstændighed nogen Brod vendt mod de 6 Forfattere; blandt dem er et Par enkelte, hvis Talent jeg selv personlig har overbevist mig om.

Men om de fleste af dem kunde det utvivlsomt siges, som man saa ofte hører det sagt: Hvorfor skulde de ikke lige saa godt som saa mange andre kunne komme paa Finansloven? Nu er der imidlertid dertil at sige, at af alle slette Begrundelser er vel nok denne den allersletteste, og i hvert Fald afslører den Tankegang, den er Udtryk for, at Systemet, som det i Øjeblikket opretholdes, er ganske og aldeles forkasteligt.

For Tiden er det praktisk talt saaledes, at hvis en Forfatter ikke er paa Finansloven, skønnes han almindeligt at være af en mindre vægtig Kvalitet. Bevillingen paa Finansloven er blevet et Slags blaat Stempel, som man efterstræber ikke alene for Pengenes Skyld, men ogsaa for den offentlige Anerkendelse, der ligger deri eller, rettere sagt, for at undgaa den offentlige Underkendelse, der ligger i ikke at være optaget paa Listen.

Det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen inviterede mig under vort korte Replikskifte i forrige Samling til en principiel Debat om dette Spørgsmaal. Jeg fandt ikke den Gang Tidspunktet egnet — det var i Juli Maaned —, men jeg vil nu gerne have Lov til at vende tilbage til Spørgsmaalet.

Som ærede Medlemmer vil erindre, fik Forvirringen i Spørgsmaalet et ganske pudsigt Udtryk under det nævnte Replikskifte. Min Partifælle, det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen, stillede nemlig en Forespørgsel til den højtærede Undervisningsminister gaaende ud paa, om en nærmere betegnet Forfatter, Engelstoft, som var nævnt blandt de 6 nye Navne, var Historikeren Engelstoft. Hertil svarede Undervisningsministeren: Jeg mener, at Engelstoft skulde være Historiker, men jeg tør ikke sige det bestemt. Undervisningsministerens Forbehold var fornuftigt; det viste sig nemlig — hvad for øvrigt adskil-

lige ærede Medlemmer i denne Sal kunde have oplyst Ministeren om —, at det ikke var Historikeren Povl Engelstoft, men derimod, som det ogsaa var angivet i selve Finanslovforslaget, den skønitterære Forfatter, Chr. Engelstoft.

Ingen vil naturligvis forlange af Undervisningsministeren, at han skal have et saadant Overblik over den danske Litteratur, at han har læst blot en Brøkdal af, hvad de statsunderstøttede Forfattere har skrevet, det vilde være et temmelig umenneskeligt Forlangende; men helt urimeligt vilde det dog ikke befindes, om Undervisningsministeren dog havde saa meget Kendskab til dem, at han uden Vanskelighed kunde placere dem og karakterisere dem, at han dog vidste lidt om, hvem han selv havde anbefalet skulde optages paa Finansloven.

En lille Episode som den nævnte viser, hvor langt vi egentlig er ude; og naar der nu endogsaa paa Undervisningsministeriets særlige Konto statsunderstøttes en Forfatter, der end ikke har udgivet en Publikation af den Art, som almindeligvis kaldes en Bog, saa har man dog sikkert Ret i, at en Ændring er paakrævet.

Men hvor ligger nu Fejlen? thi at der er en Fejl, tror jeg, de fleste i denne Sal — ogsaa naar vi er fuldtallige — vil kunne blive enige om. Fejlen er den ganske simple, at der ikke skelnes imellem Understøttelse og Hædersgave. Disse Begreber løber fuldstændig sammen. Hvor begynder Understøttelsen, og hvor holder den op? Hvor begynder Hædersgaven, og hvor holder den op? Man har ogsaa indført et nyt Begreb — det var det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, der nævnte det —, idet man har talt om Opmuntring; man har villet opmuntre unge, talentfulde Forfattere. Men jeg maa tilstaa, der er virkelig Forfattere, som man har opmuntret i Aarevis, uden at Opmuntringen har givet sig nævneværdige Resultater.

I et Land som dette, hvor Befolkningens relative Lidenhed gør det tvivlsomt, om frie Aandsarbejdere kan tjene tilstrækkeligt til Livets Ophold, er det efter mit Skøn en ganske rimelig Ting, at Staten tager sig en Understøttelsesopgave paa. Derimod har jeg altsaa intet at indvende.

Forholdet er jo endda det, at der i adskillige Tilfælde er et omvendt proportionalt Forhold imellem Lødheden af et Forfatterskab og den Paaskønnelse, det vinder hos det bredere Publikum. Lad mig for at tage en afdød Forfatter nævne en Mand som Harald Kidde, en vægtig og betydelig Forfatter, hvis Arbejdstempo var